

לא תמיד היה קל – סיפור הקליטה של תושבי הנגב

בסבב הפתיחה יציג כל אחד מהמשתתפים את עצמו ויספר בקצרה על הקשר שלו ליישוב שבו הוא גר: האם הוא שמח לגור ביישוב? האם הוא מתכנן להישאר בו? מדוע? האם היישוב מעורר בו גאווה? מדוע?

דימונה, הסוכנות היהודית, 1960

לאחר שהגענו לדימונה אמי החלה לחפש את אחי בכל רחבי הארץ.

היא פנתה לרב הקהילה בבקשה לאתר את הילד ולאחר מאמצים רבים, במשך תקופה של חצי שנה, אחי נמצא בישיבה ביישוב תל מונד. כשאמי הגיעה לתל מונד, מנהלי הישיבה ניסו לשכנע אותה לא להיפגש אתו כלל, על מנת שהמפגש ביניהם לא יגרום לו לרצות לעזוב את הישיבה.

אמי סירבה בכל תוקף ועמדה על כך שהמפגש ביניהם יתקיים. לאחר שאמי פגשה את אחי, הוא לא רצה לעזוב אותה וחזר איתה לחיק המשפחה.

בדימונה נתנו לנו בית קטן ללא חשמל. אני זוכרת במיוחד שנאלצנו לחיות בחושך תקופה ארוכה, דבר שלא היה נעים והקשה עלינו מאוד. גרנו שבע נפשות בבית של שני חדרים. למרות שהיה צפוף הייתה לנו שמחה על כך שמצאנו את אחינו ועלינו לארץ ישראל.

אני זוכרת שכשהגענו לדימונה שלחו אותנו לבית ספר בן עטר ללמוד עברית. בתחילה היה לי קשה עם השפה, אך רובינו היינו ממרוקו ועזרנו זה לזה להתאקלם.

אסתר ממן, דימונה. מאגר סיפורים – אתר הקשר הרב-דורי

שאלות לדין:

- ❖ אילו תחושות עולות בכם מהסיפור? האם הוא מעביר שמחה, כעס, עצב, אופטימיות?
- ❖ אילו אתגרים ניצבו בפני העולים והקליטה שלהם?
- ❖ האם גם היום היו סיפורים כאלה יכולים להתקיים? ואולי הם מתקיימים?
- ❖ בסוף הקטע מציינת המספרת שהעולים עזרו זה לזה להתאקלם. מול אילו קשיים לדעתכם התמודדות בקבוצה יכולה לעזור לכם?

מפעל הפיתוח הישראלי היה מרשים בקנה מידה בינלאומי, וישראל חגגה את הפלא של עצמה היטב בארץ ובעולם, כעדות נוספת לצדקת דרכה.

רק בשנות השישים החלו להתעורר השאלות הקשות על ההיגיון המרחבי, כלכלי, חברתי ופוליטי של הנקודות על המפה. משדעך טרנד הערים החדשות העולמי, נותרה ישראל עם עיירות הפיתוח.

אבל באותו רגע של ראש השנה תש"י, הערים הן עדיין ערים חדשות ומבטיחות, טרם הפיכתן למה שהוא היום עיירות פיתוח, למצע שעליו יכוננו יחסי מרכז-פריפריה ולשם נרדף לכאב, עוול ולקיפוח מתמשך של תושביהן.

שירה וילקוף – היום לפני 65 שנה: "שתהיה שנת תכנון ובניין של עיירות הפיתוח", באתר "שיחה מקומית"

מדור חינוך – לאנשי חינוך והדרכה: <http://www.kkl.org.il/youth-and-education>

חלון ירוק – אתר קק"ל לצעירים: <http://www.greenwin.kkl.org.il>

החטיבה לחינוך ולקהילה, המחלקה הפדגוגית

שאלות לדין:

- ❖ האם כיום בשיח הישראלי יש מודעות למפעל ההתיישבות כמצליח, כ"פלא" בינלאומי?
- ❖ במקרים רבים בחיינו אנו עושים דברים שפחות מצליחים ומסבירים אותם במשפט "העיקר הכוונה". האם אתם חושבים שזהו גם סיפורן של עיירות הפיתוח? כוונה טובה וביצוע לא מדויק?
- ❖ האם לדעתכם השיח של קיפוח ועוול עדיין מאפיין את היישובים הללו? כיצד לדעתכם אפשר לצאת ממנו?
- ❖ מהם מקורות החוזק והגאווה של היישוב שלכם? אילו סיפורי הצלחה יש ליישוב?

אנחנו, שגדלנו כאן וחווינו את הקשיים על בשרנו, אוהבים את הבית, והמדינה צריכה להאמין בנו ולהפסיק לחפש מושיעים מבחוץ. צריך להקצות משאבים לטובת בני המקום בדימוי קרקעות בסבסוד, וכן נגישות להשכלה ותעסוקה איכותית. רק ככה חותרים לשוויון אמיתי.
נילי אהרון – "אל תביאו שחקני חוץ – חזקו את בני המקום", באתר "העוקץ"

שאלות לדין:

- ❖ איזה מסר מעביר הקטע? האם אתם מסכימים עם הכותבת?
- ❖ מהם האתגרים של החברה הישראלית היום? כיצד לדעתכם אפשר לסייע טוב יותר לעיירות הפיתוח? של מי האחריות לבסס את הצלחתן ושיגשוגן?
- ❖ מדוע לדעתכם חשוב להנכיח את תרומתם של מקימי עיירות הפיתוח להקמת המדינה?
- ❖ כיצד מודדים שיוויון? כיצד מודדים הצלחה? האם עיירות הפיתוח כיום הן סיפור הצלחה?